

AUKŠČIAUSIOJI
AUDITO INSTITUCIJA
NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽĪSTAMI

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA

GARANTINIO FONDO 2018 METŲ FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIŲ TEISINGUMO BEI LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMO VERTINIMAS

2019 m. rugsėjo 30 d.

Nr. FA-3

Valstybės kontrolės – aukščiausiosios valstybinio audito institucijos – pagrindinė funkcija – prižiūrėti, ar teisėtai ir efektyviai valdomi ir naudojami valstybės finansai ir kitas turtas bei kaip vykdomas valstybės biudžetas. Aukščiausioji audito institucija, teikdama audito pastebėjimus ir rekomendacijas, siekia didinti viešojo sektoriaus efektyvumą ir jo kuriamą naudą visuomenei, o savo darbui keldama aukščiausius kokybės reikalavimus – būti pavyzdžiu visam viešajam sektoriui.

Auditą atliko: Vilmantė Krogertienė.

Valstybinio audito ataskaita pateikta: Lietuvos Respublikos Seimui, Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai.

TURINYS

ĮŽANGA	4
AUDITO REZULTATAI	6
1. FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIAI VISAIŠ REIKŠMINGAIS ATŽVILGIAIS YRA TEISINGI	6
2. BIUDŽETO VYKDYMO VERTINIMAS	6
2.1. Fondo administravimo išlaidos viršijo įstatymu patvirtintą limitą	6
2.2. Neigiamos palūkanos už fondo lėšų likutį sudarė 13,4 proc. administravimo išlaidų	7
PRIEDAI	8
Priedas. Audito apimtis ir metodai	8

ĮŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu¹ ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu², atlikome Garantinio fondo 2018 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų bei fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo pasirinktose srityse auditą. Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiami audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (8, 9 psl.).

Garantinio fondo paskirtis

Garantinis fondas yra valstybės išteklių fondas, skirtas užtikrinti garantijas darbuotojams, jų darbdaviui tapus nemokiam. Fondo lėšos naudojamos įstatymu nustatytoms išmokoms. Fondą administruoja Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba ir kitos šio fondo administravimo įstaigos³.

Fondo lėšos 2018 metais buvo naudojamos pagal Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintą 2018 metų fondo lėšų sąmatą⁴.

Garantinio fondo veikloje 2018 metais dalyvavo ir teikė informaciją fondo ataskaitų rinkiniui parengti – Valstybinė mokesčių inspekcija ir valstybės įmonė Turto bankas. Inspekcija administruoja įmokas, kurios buvo apskaičiuotos iki 2017-12-31, bankas administruoja iki 2017-01-01 Garantinio fondo perleistas reikalavimo teises dėl atgręžtinio reikalavimo teise neišieškotų lėšų, skirtų išmokoms iš fondo bankrutuojančių įmonių darbuotojams mokėti. Finansų ministerija teikė informaciją apie Lietuvos Respublikos valstybės išdo bendrojoje sąskaitoje kaupiamas ir saugomas fondo lėšas ir priimtus sprendimus dėl šių lėšų investavimo.

Fondo finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu⁵ ir viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais, o fondo lėšų sąmatos vykdymo ataskaita sudaroma pagal Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisykles⁶.

Fondo metinių ataskaitų rinkinys ne vėliau kaip iki kitų metų spalio 1 d. teikiamas Vyriausybei, kuri, pritarusi ataskaitų rinkiniui, teikia jį Seimui ne vėliau kaip iki spalio 10 d. Valstybės kontrolė ne vėliau kaip iki spalio 1 d. Vyriausybei ir ne vėliau kaip iki spalio 10 d.

¹ Valstybės kontrolės įstatymas, 9 str. 3 d. 4 p.

² Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 30 str. 2 d. 4 p. ir 3 d., 32 str. 7 d.

³ Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas, 4 str., 1, 2 d., 6 str. 1 d.

⁴ 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 20 str.

⁵ 19 str. 1 ir 2 d., 21 str. 1 d.

⁶ Finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

Seimui pateikia valstybinio audito išvadas ir audito ataskaitas dėl audituotų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių⁷.

---

⁷ Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 30 str. 3 d., 32 str. 6 ir 7 d.

AUDITO REZULTATAI

1. FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIAI VIS AIS REIKŠMINGAIS ATŽVILGIAIS YRA TEISINGI

1. Garantinio fondo 2018 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų iškraipymų nenustatėme, fondo parengtos ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
2. Pažymime, kad iki 2017 metų Valstybinė mokesčių inspekcija buvo atsakinga už įmokų į Garantinį fondą administravimą. Fondas pajamas, gautinas ir sukauptas gautinas sumas, kurias inspekcija administravo iki 2017-01-01, apskaitoje registravo pagal 2018 metais inspekcijos teikiamas ataskaitas. Ataskaitų duomenimis, 2018 metų pabaigoje iš inspekcijos gautinos sumos sudarė 2,2 tūkst. Eur. Auditoriai, atlikę 2018 metų valstybės konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų auditą (kurio metu vertinami ir Valstybinės mokesčių inspekcijos mokesčių fondo duomenys), dėl aplinkybių, susijusių su mokesčių fondo apskaitai tvarkyti naudojamos informacinės sistemos trūkumais, kaip ir ankstesniais metais negavo įrodymų ir negalėjo patvirtinti, kad šio mokesčių fondo duomenys apie gautinas ir mokėtinas sumas bei pajamas yra teisingi⁸. Atsižvelgdami į nustatytus dalykus, negalime patvirtinti, kad Garantinio fondo finansinėse ataskaitose 2018-12-31 teisingai nurodyta 2,2 tūkst. Eur gautina suma iš Valstybinės mokesčių inspekcijos. Suma nėra reikšmingo dydžio, todėl reikšmingos įtakos nuomonei dėl fondo finansinių ataskaitų rinkinio duomenų teisingumo nedaro.

2. BIUDŽETO VYKDYMO VERTINIMAS

2.1. Fondo administravimo išlaidos viršijo įstatymu patvirtintą limitą

3. Garantinio fondo 2018 metų sąmatoje⁹ patvirtinta 332,0 tūkst. Eur fondo administravimo išlaidų, iš kurių 70,0 tūkst. Eur skirta Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybai už įmokų į Garantinį fondą administravimą. Pažymime, kad įstatyme¹⁰ įtvirtinta 70,0 tūkst. Eur suma, kaip didžiausia kompensacija valdybai už įmokų surinkimą ir pervedimą į Garantinį fondą. Garantinis fondas, nesilaikydamas šiuo įstatymu nustatyto limito, Valstybinio socialinio draudimo fondui už įmokų administravimą pervedė 89,7 tūkst. Eur, t. y. 19,7 tūkst. Eur daugiau. Į Valstybinio socialinio draudimo fondą 2018 metais perversa 19,7 tūkst. Eur turi suma būti grąžinta į Garantinio fondo sąskaitą.

⁸ Valstybinio audito ataskaita „Valstybės 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei valstybės biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo vertinimas“.

⁹ 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 20 str.

¹⁰ Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžeto 2018 metų rodiklių patvirtinimo įstatymas, 3 str. 15 d.

4. Atkreipiame dėmesį, kad mokesčių mokėtojai įmokas į Garantinį ir Socialinio draudimo fondus deklaruoja vienoje deklaracijoje ir sumoka į Socialinio draudimo fondo sąskaitą, tačiau Garantinio fondo lėšų sąmata tvirtinama kartu su valstybės biudžetu. Be to, Socialinio draudimo fondo biudžetas formuojamas kaupimo principu, o Garantinio – pinigų. Siekiant suderinti Garantinio fondo ir jo administratoriaus veiklą reglamentuojančių teisės aktų nuostatų taikymą, reikia inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kad šio fondo biudžetas būtų tvirtinamas kartu su Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetu, įsivertinant vienodų principų taikymą jų biudžetų formavimui. Rekomendacija dėl reikiamų teisės aktų pakeitimų inicijavimo pateikta Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai¹¹.

2.2. Neigiamos palūkanos už fondo lėšų likutį sudarė 13,4 proc. administravimo išlaidų

5. Už Garantinio fondo lėšas, laikomas Lietuvos banko Valstybės išdo sąskaitoje, 2018 metais buvo sumokėta 42,2 tūkst. Eur neigiamų palūkanų. Tai sudarė 13,4 proc. visų fondo administravimo išlaidų. Valstybės kontrolė savo pastabas, kad pasigendama sprendimų, kurie leistų sutaupyti valstybės biudžeto lėšų, mokamų už piniginių išteklių laikymą sąskaitose, teikė atlikusi 2016 metų nacionalinio finansinių ataskaitų rinkinio ir valstybės skolos duomenų ir jos valdymo auditą. Finansų ministerijai teiktų rekomendacijų – optimizuoti valstybės piniginių išteklių likučius bei lanksčiau taikyti įvairias lėšų investavimo strategijas – įgyvendinimo vis dar laukiama.

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

---

¹¹ Valstybinio audito ataskaita „Valstybinio socialinio draudimo fondo 2018 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių teisingumo bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo vertinimas“.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Garantinio fondo 2018 metų finansinių ir
biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių
teisingumo bei lėšų ir turto valdymo,
naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo
vertinimas“
priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslai:

- įvertinti Garantinio fondo 2018 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę;
- įvertinti Garantinio fondo 2018 metų lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą pasirinktose srityse.

Audituotos Garantinio fondo 2018 metų ataskaitos:

- finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitos bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2018-12-31 duomenis;
- lėšų sąmatos vykdymo 2018-12-31 ataskaita ir jos aiškinamasis raštas.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus¹², tarptautinius audito standartus (TAS)¹³ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹⁴;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o pasirinktose audituoti srityse fondo lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir jais disponuojama teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Pagrindiniai ataskaitų duomenys

2018 m. pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai:

2018 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis buvo iš viso 49 149,0 tūkst. Eur, pabaigoje – 63 535,0 tūkst. Eur.

2018 m. gautos įplaukos ir patirtos išlaidos:

Fondas gavo 21 707,3 tūkst. Eur įplaukų, iš jų:

- 20 912,1 tūkst. Eur – darbdavių įmokos;
- 617,7 tūkst. Eur – lėšos, gautos iš darbdavių Garantinio fondo administratoriaus reikalavimams tenkinti;
- 0,1 tūkst. Eur – pajamos už investuotas laikinai laisvas Garantinio fondo lėšas;

¹² Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

¹³ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos auditorių rūmų išversti į lietuvių kalbą). Prieiga per internetą: <http://lar.lt/www/new/page.php?326>.

¹⁴ Finansinio audito (1000–1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai. Prieiga per internetą: <http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>.

Pagrindiniai ataskaitų duomenys

- 177,4 tūkst. Eur – kitos teisėtai gautos lėšos;
Fondas patyrė 7 749,6 tūkst. Eur išlaidų, iš jų:
  - 7 434,0 tūkst. Eur – išmokos darbuotojams;
  - 41,6 tūkst. Eur – apmokėjimas už paraiškų parengimą ir banko operacijas;
  - 231,8 tūkst. Eur – fondo administravimo išlaidos;
  - 42,2 tūkst. Eur – laikinai laisvų fondo lėšų investavimo išlaidos.
- Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje – 45 781,3 tūkst. Eur, pabaigoje – 59 739,03 tūkst. Eur.

Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir (ar) konsoliduojamos įstaigos

Fondas neturi pavaldžių, kontroliuojamų ar konsoliduojamų įstaigų.

Audito apimtys apribojimai

Audito apimtis nebuvo ribojama.

Vertintos sritys ir atliktos procedūros dėl 2018 metų Garantinio fondo ataskaitų rinkinių duomenų

Atlikus fondo veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys

Socialinės įmokos, socialinės išlaidos, gautinos sumos, pinigai ir įsipareigojimai. Sričių, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika, nenustatyta.

Sritis, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)

Vidaus kontrolė nebuvo testuojama.

Sritis, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalieji testai ir (ar) analitinės procedūros)

- Pajamų srityje atlikti detalieji testai. Siekiant gauti baigtumo, tikrumo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus, patikrinta pajamų ir įplaukų duomenų atitiktis Valstybinio socialinio draudimo fondo, Valstybinės mokesčių inspekcijos, Finansų ministerijos, Turto banko teikiamiems duomenims.
- Sąnaudų srityje atlikti detalieji testai. Siekiant gauti baigtumo, įvertinimo, atskleidimo tvirtinimus, patikrinta Garantinio fondo administravimo sąnaudų ir išlaidų duomenų atitiktis Valstybinio socialinio draudimo fondo, Turto banko teikiamiems duomenims, įvertinta, ar fondo ataskaitose nurodytos išlaidos atitinka išmokėtas sumas.
- Patikrintas pinigų ir gautinų sumų bei įsipareigojimų buvimas, tikrumas, tinkamas įvertinimas ir atskleidimas.

Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas

Įvertinta: taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių įvertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas; bendras finansinių ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus; bendras biudžeto vykdymo ataskaitų pateikimas, struktūra ir turinys, ir tai, ar šiose ataskaitose pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai pateikti taip, kad atitiktų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio pateikimo reikalavimus.

Vertintos sritys ir jose atliktos procedūros dėl Garantinio fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2018 metais teisėtumo

Atlikus fondo veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys

Įplaukos ir išlaidos. Reikšmingos neatitikties rizikos nenustatyta.

Sritis, kuriose nustatytas kontrolės procedūrų efektyvumas (atliktas kontrolės testavimas)

Vidaus kontrolė nebuvo testuojama.

Sritis, kuriose atliktos pagrindinės audito procedūros (detalieji testai ir (ar) analitinės procedūros)

Išlaidų srityje vertinta, kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl išmokų darbuotojams mokėjimo ir fondo administravimo išlaidų skaičiavimo.

Teisės aktai, kurių atitiktis vertinta

Įstatymai:

- Garantijų darbuotojams jų darbdaviui tapus nemokiam ir ilgalaikio darbo išmokų įstatymas, II, IV–V skyriai;
- 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas, 20 str. Vyriausybės nutarimas;
- 2017-06-21 Nr. 495 „Dėl Garantinio fondo nuostatų patvirtinimo“.

Įsakymai:

- finansų ministro įsakymais patvirtinti viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai;
- finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“;
- Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos direktoriaus 2016-12-29 įsakymu Nr. V-698 patvirtintas Išmokų iš Garantinio fondo skyrimo ir mokėjimo tvarkos aprašas.

NAUDINGI • VERTINAMI • ATPAŽŪSTAMI

